

**AINEKOHTAINEN
OPETUSSUUNNITELMA
POPJAZZ PIANO**

Porvoon kaupungin Elinvoimalautakunta 18.11.2025

Popjazz-pianon valmennusopinnot

Valmentavaa pianonsoiton opetusta annetaan yksilö- tai ryhmäopetuksena soittotunneilla ja/tai bändikoulun ryhmässä (vähintään 3 henkilöä)

Tavoitteet

- Tutustutaan pianonsoiton perusteisiin
- Tutustutaan musiikin hahmotusaineiden alkeisiin
- Pyritään antamaan oppilaalle valmiudet jatkaa pianonsoiton opiskelua
- Tutustutaan improvisoinnin ja sen kautta säveltämisen alkeisiin

Sisältö

- Soitetaan tuttuja kappaleita
- Soitetaan yksin ja ryhmässä (bändikoulu)
- Harjoitellaan esiintymistä
- Opetellaan kotiharjoittelua

POPJAZZ-PIANON PERUSOPETUS

Yleiset tavoitteet kaikille tasoille

- Opitaan lukemaan nuotteja ja hahmottamaan musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- Opitaan harjoittelemaan säännöllisesti, monipuolisesti ja itsenäisesti
- Hahmotetaan mikä on pianon rooli esitettävässä musiikissa
- Ymmärretään rytmin ja tempossa soittamisen merkitys
- Harjoitellaan monipuolista ohjelmistoa
- Totutaan esiintymään
- Soitetaan yhdessä muitten kanssa (bändi) ja opitaan yhdessä musisoidessa kuuntelemaan muita sekä toimimaan ryhmässä
- Totutaan kuuntelemaan musiikkia laaja-alaisesti sekä konserteissa että tallenteilta
- Opitaan suojaamaan kuuloa ja ymmärtämään hyvän soittoasennon merkitys jaksamiselle
- Tutustutaan improvisointiin ja säveltämiseen helppojen harjoitusten pohjalta

PERUSTASO 1

Tavoitteet

- Tutustuu pianonsoiton perusteisiin. Näitä ovat korvakuulolta soittaminen, nuotinluku, soittamiseen tarvittava kehonhallinta, rytmin hallinta, yhteissoitto, keskittyminen sekä suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toimintatapa.
- Kykenee soittamaan pienimuotoisia sävellyksiä
- Tutustuu tonaalisiin kolmi- ja nelisointuihin

Sisältö

- Pianonsoiton teknisten ja tulkinnallisten kysymysten tarkastelua, G- ja F-avaimet, nuottien nimet ja oktaavialat.
- Nuottien ja taukojen aika-arvot, tahtiosoitus
- Kahdeksan asteikkoja murrettuine peruskolmisointuineen molemmilla käsillä samanaikaisesti kahden oktaavin alalta
- Intervallit
- Tutustutaan realisointu-merkinätapaan ja muodostetaan 3- ja 4-sointuja perusmuodossa 3# ja 3b asti
- Opetellaan pienimuotoisia tyyliään ja tunnelmaltaan erilaisia kappaleita musiikin eri alueilta. Ohjelmistoa: esim. Suomalainen pianokoulu 1, Taikasoinnut, O. Peterson: Exercises 1, 3, 4, 5, 7, Making The Grade Jazz 1, I. Kuusisto: Ekat Jazzit, J. Makholm: Jazz Tonic 1 ym. vapaasti valittavaa materiaalia eri musiikin alueilta.
- Prima vista -harjoittelua (helppoja kaksiaäänisiä kappaleita). Ohjelmisto voidaan valita esim. seuraavista kirjoista: J. Progris: A Modern Method for Keyboard Study Vol I (nelisointujen käännösharjoituksia ja sointupurkauksia) s. 60–167, 3# ja 3B asti tai viiden helpon jazz-sävellyksen soinnut, kappaleet mieluiten eri sävellajeissa.
-

TASOSUORITUS

Tekninen osa

- Asteikot: Harjoiteltuja asteikkoja lautakunnan valinnan mukaan ensimmäisen asteen murrettuine kolmisointuineen, soitetaan molemmilla käsillä samanaikaisesti, kaksi oktaavia. Soitetaan ulkoa.
- Soinnut: II – V –ketju J. Progris: 1. kirjan mukaan 3# ja 3b asti. Sointuina ja/tai arpeggioina harkinnan mukaan.
- Prima vista, johon saa tutustua suoritustilanteessa.

Lautakunnassa on oma opettaja ja yksi jäsen. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa

- Kolme erityylistä pienimuotoista sävellystä, jotka soitetaan ulkoa.

Lautakunnassa on oma opettaja, 1–2 jäsentä ja puheenjohtaja. Oppilas osallistuu arviointiin.

PERUSTASO 2

Tavoitteet

- Oppilas utustuu nelisointujen käyttöön ja blues improvisointiin
- Saa valmiudet perustason 3 opintoihin

Sisältö

- Kahdeksan sellaista asteikkoa, jota ei ole vielä tentitty murrettuine peruskolmisointuineen molemmilla käsillä samanaikaisesti neljän oktaavin alalta.
- Nelisointujen kääntämisharjoituksia myös murrettuina
- Diatoninen ketju
- Yksinkertainen säestäminen kolmi- ja nelisoinnuin
- Selvitettävä sointujen tonaaliset tehot ja sointujen yhdistäminen
- Harjoitellaan improvisointia 12-tahdin bluesrakenteeseen (sävellajit: C, F ja G)
- Prima vista -harjoittelua
- Ohjelmistoa: esim. Suomalainen pianokoulu 2, C. Beale: Jazz piano pieces 1–2, O. Peterson: Jazz studies 1, Making the grade 1–5, Making The Grade Jazz 2–3, Microjazz Collection 2, The Joy of Jazz, The real easy book level 1 (Tunes for beginning improvisors) Keyboard pops, J. Moser: Rock Piano 1, J. Makhholm: Jazz Tonic 2 ym. vapaasti valittavaa materiaalia eri musiikin alueilta.

TASOSUORITUS

Tekninen osa

- Asteikot: Harjoiteltuja asteikkoja lautakunnan valinnan mukaan ensimmäisen asteen murrettuine kolmisointuineen molemmilla käsillä samanaikaisesti. Soitetaan neljä oktaavia.
- Soinnut: Nelisointujen käännösharjoituksia ja sointupurkauksia esim. J. Progris: A. Modern Method for Keyboard Study I:n mukaisesti tai 10 jazz-sävellystä (esim. Real Book 1–3, New Real Book 1–3), joissa eri sävellajeja ja sointupurkauksia. Soitetaan neljä tehtävää lautakunnan valinnan mukaan.
- Prima vista
  - Yksinkertainen melodia kolmi- ja nelisoinnuin

Lautakunnassa on oma opettaja ja yksi jäsen. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa

- Valmistetut sävellykset (soitetaan ulkoa)
  - Vapaavalintainen sävellyks
  - 1 jazz-tyylinen sävellyks
  - 1 rock-tyylinen sävellyks.

Lautakunnassa on oma opettaja, 1–2 jäsentä ja puheenjohtaja. Oppilas osallistuu arviointiin.

Asteikot, soinnut ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.

PERUSTASO 3

Tavoitteet

- Kehittyy pianonsoiton perustaidoissa niin, että hän saa valmiudet edetä syventäviin opintoihin.
- Tutustuu improvisointiin ja laajoihin sointuihin

Sisältö

- Duuriasteikot, harmoniset ja jazz -molliasteikot murrettuine peruskolmisointuineen sekä kromaattinen asteikko molemmilla käsillä samanaikaisesti neljän oktaavin alalta
- Sointupurkauksia (esim. M. Levine Jazz Piano Book: Left Hand Voicing osion mukaan) sekä 5- ja laajemmat soinnut sovellettuna jazzstandardeihin (esim. The Real Book)
- Walking Bass
- Harjoitellaan säästämistä sointumerkeistä
- Kolmimuunteisuuden periaatteen ymmärtäminen
- Fraasien muodostaminen ja transponointi erilaisiin sointukulkuihin (esim. II-V-I)
- Harjoitellaan improvisointia
- Soitetaan perustasoon 3 sopivia kappaleita jazz-, rock- ja latin musiikin alalta (esim. The Real Book, The Real Rock Book, Play Like a Pro, The Latin Real Book). Ohjelmistoa: esim. Suomalainen pianokoulu 3, C. Beale: Jazz piano pieces 3–5, Jazz Club piano solos 1–3, J. Moser: Rock Piano 2, The real easy book level 1 (Tunes for beginning improvisors), The Real book, The Latin Real Book, J. Makholm: Jazz Tonic 3 ym. vapaasti valittavaa materiaalia eri musiikin alueilta.
- Ohjelmiston tulee sisältää:
  - Etydejä esim. Hirschberg: Technic is Fun (30 sivua) tai vastaavaa muuta materiaalia
  - Jazz-, rock/pop-, latin-tyylisiä sävellyksiä
  - Soolotranskriptioita (valmiiksi kirjoitettuna tai itse transkriptoituina).

TASOSUORITUS

Tekninen osa

- Asteikot: kaikki duuriasteikot sekä harmoniset ja jazz -molliasteikot neljän oktaavin alalta ensimmäisen asteen murrettuine kolmisointuineen. Kromaattinen asteikko kahden oktaavin alalta. Asteikot ja soinnut soitetaan molemmin käsin samanaikaisesti.
- Soinnut: Viisisointujen ja laajempien sointujen käännösharjoituksia ja sointupurkauksia esim. Mark Levine: Jazz Piano Book, L. H. Voicings-osion mukaan 7 jazzsävellystä laajoin soinnuin. Soitetaan 4 tehtävää lautakunnan valinnan mukaan
- Prima vista:
  - Swing-melodia (keskitempoinen) ei improvisointia
  - Helppo valmiiksi kirjoitettu sävellys (esim. Toivelaulukirjoista)
  - Säestystehtävä melodian, harmonian ja tyylin mukaan. Käytettävä nelisointuja laajempia sointuja.

Lautakunnassa on oma opettaja ja yksi jäsen. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa

- Soolopianokappale (valmiiksi sovitettu tai itse sovitettu)
- Vapaavalintainen sävellys
- 1 jazz-, rock- ja latin-tyylinen sävellys, melodian muuntelu harmonian mukaan improvisointi).
- 5 jazz-, rock-, latin-tyylistä sävellystä lautakunnan valinnan mukaan. Ei improvisointia.
- 2 helpohkoa transkriptiota esim. blues, kaksi chorusta (valmiista transkriptiosta tai itse transkriptoitu)

Lautakunnassa on oma opettaja, 1–2 jäsentä ja puheenjohtaja. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa soitetaan konsertissa.

Asteikot ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.

POPJAZZ-PIANON SYVENTÄVÄT OPINNOT

Tavoitteet

- Hallitsee rytmien ja kolmimuunteisen fraseerauksen peruskäsitteet
- Kykenee säestämään tyylin mukaisesti sointumerkeistä, improvisoimaan solistisesti ja kykenee ilmaisemaan itseään luovasti
- Kykenee säveltämään pienimuotoisen melodian ja siihen sopivan harmonian
- Saavuttaa valmiudet mahdollisiin jatko-opintoihin ja pystyy itsenäisesti jatkamaan elinikäistä musiikkiharrastustaan

Sisältö

- Asteikot: kaikki duurit, harmoniset ja melodiset mollit, 1. asteen murrettuine kolmisointuineen, kädet samanaikaisesti, neljä oktaavia. Duuriasteikon moodit. Bluesasteikko. Kokosävelasteikko, kädet samanaikaisesti, neljä oktaavia.
- Soinnut:
  - Laajat soinnut kahdelle kädelle hajotettuna, soinnun perusäänelle rakennettuna.
  - Laajat soinnut ilman perusääntä
  - Sointukulkuja laajennetuina ja hajotettuina soinnuina
  - Sovelletaan laajoja sointuja harjoituskappaleisiin
  - Vasemman käden laajat soinnut (left hand voicings)
  - Tutustutaan sijaissointujen käyttöön
- Improvisointi:
  - Jazz, rock, pop ja latin-tyyliin sävellyksiin. Kutakin kappaletta improvisoitaessa otetaan huomioon melodinen, harmoninen ja rytmisen luonne vapaan, virtaavan linjan luomiseksi
  - Harjoitellaan sointu- ja asteikkopohjaista improvisointia
  - Harjoitellaan bluesimprovisointia eri rakenteiden mukaan eri sävellajeissa

- Rytmit: jazz, rock, pop, latin, 1/16-rytmejä esim. funk, soul
- Säestäminen/yhdessä soittaminen:
  - Säestäminen yhtyeen jäsenenä jazz, pop, latin, rock, iskelmä- ja tanssimusiikin alueilla.
  - Esimerkiksi laulajan tai instrumentalistin säestäminen yksin. Tyylit: laulelma, kansanlaulu, näyttämömusiikki, jazz, pop, rock, latin, iskelmä- ja tanssimusiikki.

Oman soittimen hallintaa kehitetään edelleen, mutta sen rinnalle voi valita muitakin opintoja, kuten sävellys, musiikin teknologia, tuottaminen, äänittäminen, miksaus jne. tai solistinen sivuaine. Opintoihin voi kuulua myös big band- tai muuta orkesterisoittoa isommissa produktioissa ja valmistautumista esimerkiksi musiikkiteatteriproduktioihin.

Lopputyö

Syventävien opintojen lopuksi tehdään lopputyö, jonka sisältö muotoutuu sen mukaan, mihin opiskelija aikoo suuntautua jatkossa ja mitkä hänen vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa ovat.

Oman soittimen lisäksi lopputyö voi sisältää esimerkiksi sivuinstrumentin soittoa tai laulua, omia sävellyksiä, itse tuotetun konsertin tai omatekoisen musiikkivideon. Opiskelija ja opettaja laativat yhdessä suunnitelman syventävistä opinnoista ja niiden tavoitteista sekä lopputyöstä ja tämä suunnitelma hyväksytään rytmimusiikin aineryhmässä noin vuotta ennen aiottua suoritusajankohtaa.

Alla oleva rakenne on yksi malli lopputyöstä. Lopputyön voi kuitenkin toteuttaa eri tavoin esimerkiksi keskittymällä lopputyökonserttiin tai koostamalla lopputyön erilaisista kokonaisuuden muodostavista osista (esiintymiset, studioäänitteet jne.).

Tekninen osa

- Asteikot: Kaikki duuri- ja molliasteikot ensimmäisen asteen murrettuine kolmisointuineen, neljä oktaavia. Asteikot ja soinnut soitetaan molemmilla käsillä samanaikaisesti. Lisäksi seuraavat asteikot (molemmilla käsillä samanaikaisesti, neljä oktaavia): duuriasteikon moodit, bluesasteikko sekä kokosävelasteikko neljä oktaavia.
- Soinnut: Laajat soinnut kahdelle kädelle hajotettuna, soinnun perusäänelle rakennettuina. Laajat soinnut ilman perusääntä. Vasemman käden laajat soinnut (left hand voicings).
- Näytteitä harjoittelusta ohjelmistosta: 5 jazz-, rock- tai latin-tyylistä sävellystä. Kappaleiden on oltava eri tempoisia ja erityyppisiä sisältäen improvisoinnin ja ne esitetään bändin kanssa.
  - Klassinen sävellys, hidas ja nopea
  - Pop/jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Säestyksenä vähintään piano ja rummut. Voidaan suorittaa konsertissa
  - Jazz-tyylinen sävellys, jossa improvisoitu soolo. Säestyksenä vähintään piano ja rummut. Voidaan suorittaa konsertissa
- Vähintään 2 tutkintotasoa vastaavaa harjoitusta, esim. kirjoitettu soolo ja komppi (esim.transkriptio).
- Transponointitehtävä bändin kanssa voidaan suorittaa konsertissa
- Prima vista:
  - Melodia
  - Muita säestystyylejä

Lautakunnassa on oma opettaja ja yksi jäsen. Oppilas osallistuu arviointiin.

Taiteellinen osa

- Soolokappaleet:
  - Jazz-, rock- tai latin-tyylinen sävellys, tulkittava tyylin mukaisesti, lisäksi improvisoitu soolo
  - Soolokappaleeksi sovitettu jazzstandardi, jossa improvisoitu soolo
  - Klassinen laajamuotoinen sävellys
    - Preludi ja fuuga J.S.Bachin kokoelmista
    - Das Wohltemperiertes klavier I–II tai wieniläisklassinen laajamuotoinen sävellys (esim. sonaatti: hidas ja nopea osa)

Lautakunnassa on oma opettaja, 1–2 jäsentä ja puheenjohtaja. Oppilas osallistuu arviointiin. Taiteellinen osa soitetaan konsertissa.

Asteikot ja osa ohjelmasta soitetaan ulkoa.